

การวิเคราะห์ระบบงานสิน เชื่อสาขาธนาคารพาณิชย์

นางสาวกาญจนา แจ็งชิด

006771

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

AN ANALYSIS OF THE CREDIT SYSTEM
OF COMMERCIAL BANKS' BRANCHES

MISS KANCHANA JANGCHUD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ระบบงานสินค้าเชื้อสาขานาการพาณิชย์

โดย น.ส.กาญจนา แจ็งซัด

ภาควิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา นายจිරศักดิ์ ศัณสฤติย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ชุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์สังวร อินญาติลล)

.....กรรมการ

(นายประยูร จินดาประดิษฐ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิตา ลอยกุลนันท์)

.....กรรมการ

(นายจिरศักดิ์ ศัณสฤติย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ระบบงานสินเชื่อสาขาธนาคารพาณิชย์
 ชื่อนิสิต น.ส.กาญจนา แจ็งซัด
 อาจารย์ที่ปรึกษา นายจรัสศักดิ์ ศัลลิตถ์
 ภาควิชา การบัญชี
 ปีการศึกษา ๒๕๒๒

บทคัดย่อ

การให้สินเชื่อที่นับ เป็นบริการสำคัญอันดับแรกอันก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ การพัฒนาบริการด้านสินเชื่อ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในรูปของระบบงานในลักษณะที่จะสามารถ ปฏิบัติงานได้ตามรูปแบบและมีมาตรฐานที่ดีด้วยต้นทุนที่ต่ำแต่เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน อันเป็นผลให้ธนาคารสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็วตามสภาพความต้องการในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่ต้องประสบกับภาวะการแข่งขันอย่างรุนแรงทั้งทางด้านการแข่งขันที่จะเสนอ บริการแก่ลูกค้าระหว่างสถาบันการเงิน อันได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนจำนวนมาก ตลอดจนสภาพการแข่งขันในวงการค้าธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อ หรือผู้ใช้บริการของธนาคารที่ล้วนแต่มีความต้องการรีบด่วนในการใช้บริการ เพื่อฉกฉวยโอกาสสำคัญทางธุรกิจการค้า นั้น จึงเป็นสิ่ง สำคัญที่ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายกำลังให้ความสนใจอย่างสูง

นโยบายหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ เพื่อสนองสภาวะการณ์ดังกล่าวข้างต้นก็คือ การ กระจายอำนาจลงสู่สำนักงานสาขา ซึ่งเป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก ของธนาคาร ลักษณะของการกระจายอำนาจด้านสินเชื่อสู่สำนักงานสาขานั้น เน้นไปในรูปของ การเพิ่มอำนาจอนุมัติสินเชื่อแก่สำนักงานสาขาให้กระทำได้ในวงเงินที่สูงขึ้น ตลอดจนโอนหน้าที่ งานด้านการวิเคราะห์สินเชื่อรายที่เกินอำนาจอนุมัติซึ่งเดิมรวมกันไว้ที่สำนักงานใหญ่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กลุ่มหนึ่งนั้น ให้มาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานสาขา ทั้งนี้เป็นการมุ่งที่จะให้งานเกิดความสมบูรณ์ที่สำนักงานสาขามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

จากการศึกษาระบบงานด้านสินเชื่อสาขาที่ได้รับนโยบายกระจายอำนาจนี้ พบว่าความ
 รับผิดชอบในงานด้านการอำนวยการสินเชื่อของสำนักงานสาขา อันได้แก่งานด้านการวิเคราะห์ ให้
 ความเห็น ตลอดจนพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง แต่ทั้งนี้ส่วน
 ประกอบสำคัญยิ่งในการดำเนินงานของสำนักงานสาขาเหล่านั้น ก็คือ การจัดรูปองค์กรด้านสินเชื่อ
 โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้เกิดการปฏิบัติงานที่สอดคล้องต้องกันตามระบบ โดยกำหนดให้หน่วยงาน
 ด้านการอำนวยการสินเชื่อ ซึ่งได้แก่ความรับผิดชอบในงานด้านการวิเคราะห์ให้ความเห็น ตลอดจน
 การเสนอขออนุมัติสินเชื่อ แยกออกจากหน่วยงานด้านพิธีการสินเชื่อ อันได้แก่ภาระหน้าที่งานภาย
 หลังที่สินเชื่อได้รับการอนุมัติ เรียบร้อยแล้ว

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพงานที่ได้รับจากระบบงานที่มีการ
 กระจายอำนาจ โดยที่มีการจัดรูปองค์กรให้ลักษณะแยกหน่วยงานด้านการอำนวยการสินเชื่อและพิธี
 การสินเชื่อว่าจะเกิดประสิทธิภาพทางด้านใด อย่างไรบ้าง ทั้งนี้ การวิเคราะห์ดังกล่าวจะ
 กระทำภายใต้ภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจปรกติ ปราศจากปัจจัยอื่นที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 ทางนโยบายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้นว่า นโยบายชลอสินเชื่อ หรือ เร่งรัดให้มีการ
 ปลดปล่อยสินเชื่อ อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ทั้งระบบงาน และการจัดรูปองค์กรในลักษณะที่จะอำนวยการให้เกิดการ
 ปฏิบัติงานตามระบบ จะดำเนินไปได้ดีเพียงใดนั้น จะต้องประกอบไปด้วยตัวปัจจัยใหญ่ คือ

๑. ปัจจัยที่เป็นตัวบุคคล
 - ๑.๑ บุคคลที่มีคุณสมบัติ และมีจำนวนพอเพียง ตรงตามรูปองค์กร
 - ๑.๒ คุณภาพของงานได้มาตรฐานดีพอ
๒. เมื่อการกระจายอำนาจสามารถกระทำได้อย่างสมบูรณ์

Thesis Title . . . AN ANALYSIS OF THE CREDIT SYSTEM OF COMMERCIAL
BANKS' BRANCHES
Name . . . MISS KANCHANA JANGCHUD
Thesis Advisor . . . MR. CHIRASAK TANSATHITAYA
Department . . . ACCOUNTANCY
Academic Year . . . 1979

ABSTRACT

The objective of commercial banks, like other businesses is to maximize profit. This can be done by increasing revenues and/or decreasing expenses. Among all the services which can earn profit for banks, lending service is considered to be the top profit-earning service. But it should be realized that there are many factors affecting profit such as prevailing economic situation, competition among commercial banks and finance companies, etc. These factors are the impetus towards development of standard system of lending service in order to apply easier and more effective methods to optimize cost and reducing time taken by workers.

One of the effective methods chosen by the banks is to delegate the authority to their branches which play an important role in banking system. All branches are given higher authority in extending credit limit and are at present able to analyze the portfolio of the applicants even when the latter ask for a credit beyond the limit of their authority instead of having the analysis done by Head Office's staff. This system works towards making branch office a fully responsible entity.

From the study of the lending service effected by the branches with such delegated authority, it was found that the analysis, opinions given upon as well as approval on any credit proposals were done with high efficiency. However, this high efficiency could be effected only when there is a rearrangement of the organization of lending service, that is, there should be a separate section for analyzing, rendering opinion upon as well as approving credit proposals, while lending procedures after approval for lending has been achieved should be segregated to different section.

This thesis aims at analyzing the efficiency of the work done under the system of delegating authority to branch offices with two separate sections in analyzing and approving credit and in lending procedures as above-mentioned. The analysis was done under assumption of normal economic situation, regardless of any affecting factors such as policies in accelerating or deterring credit granting.

However, there are still certain factors which would affect the efficiency of the proposed system and organization, namely :

1. Personnel problems :-

1.1 The organization must be adequately staffed with personnel with appropriate qualification.

1.2 Work must be executed up to set standard.

2. The delegation of authority and responsibility must be fully carried out.

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้เขียนได้รับคำแนะนำจาก ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา รวมทั้ง คุณอนันต์ อานันธิโก, คุณเบญจนา อัสวเมธา หัวหน้าส่วนงานของผู้เขียน และคุณปัทมา บุญ-หลง ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่สำคัญยิ่งของการริเริ่ม ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณจิรศักดิ์ ศัสสณัตย์ ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและกรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข นับตั้งแต่ชื่อเรื่อง ตลอดจนเนื้อหาทุกบททุกตอนโดยละเอียด ร่วมด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลิตา ลอยกุลนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อีก ๒ ท่านที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คือ ศาสตราจารย์ สังวร ปัญญาติลก ประธานกรรมการ และอาจารย์ประยูร จินดาประดิษฐ์ กรรมการ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ อำนวยสิน เชื้อ, เจ้าหน้าที่สิน เชื้อ จากสาขาธนาคารกรุงเทพ จำกัด หลายแห่ง ตลอดจน พี่ ๆ เพื่อน ๆ ในส่วนจัดองค์งานและระบบงาน ฝ่ายวิจัยและวางแผน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด รวมทั้งความช่วยเหลือของคุณชสนิ เรียบร้อย เจริญ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงสุดมายังทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

กาญจนา แจงซัด

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑	บทนำ	๑
บทที่ ๒	การควบคุมของรัฐบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติการด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ...	๔
	- คำจำกัดความ	๔
	✓ - การควบคุมด้านการอำนวยความสะดวกของรัฐ	๕
บทที่ ๓	สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์	๒๑
	- สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี	๒๑
	- เงินกู้	๒๓
	- การรับซื้อลดตั๋วเงินภายในประเทศ	๒๔
	- บริการค้ำประกัน อ่าวาล และรับรองตั๋ว	๒๕
* บทที่ ๔	ขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยทั่วไป	๓๓
	- ขั้นตอนการอำนวยความสะดวก	๓๓
	- การรับคำขอ	๓๓
	- การเก็บข้อมูลเพิ่มเติม	๓๔
	- การประเมินราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันและหลักประกันอื่น	๓๕
	- การวิเคราะห์สินเชื่อ	๓๗
	- การให้ความเห็น	๔๑
	- การเสนอขออนุมัติ	๔๑
	- การอนุมัติสินเชื่อ	๔๑

- ขั้นตอนพิธีการสินเชื่อ	๔๒
- การจัดทำสัญญากู้ยืมตามประเภทสินเชื่อ	๔๒
- ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการจัดทำสัญญาเกี่ยวกับหลักประกัน	๔๗
- การจดทะเบียนจำนองทรัพย์สินประกัน	๔๘
- การรับจำนำทรัพย์สินประกัน	๕๐
- การทำสัญญาบุคคลค้ำประกัน	๕๓
- การอายัดเงินฝากค้ำประกัน	๕๔
- ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายหลังที่ได้จัดทำสัญญากู้ยืมเรียบร้อยแล้ว	๕๔
- การต่ออายุสัญญาและขอเพิ่มวงเงิน	๖๐
- การติดตามและประเมินค่าสินเชื่อ	๖๒
บทที่ ๔ ลักษณะของระบบงานและการจัดรูปองค์กรด้านสินเชื่อสาขา	๖๕
- ความเป็นมา	๖๕
- ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปลักษณะขององค์กรด้านสินเชื่อ ของสำนักงานสาขา	๖๖
- องค์กรด้านสินเชื่อ	๗๗
- รูปองค์กรลักษณะที่ ๑ (ลักษณะเดิมที่รวมงานด้านการอำนวยสินเชื่อ และพิธีการสินเชื่อไว้ในหน่วยงานเดียวกัน)	๗๘
- รูปองค์กรลักษณะที่ ๒ (ลักษณะที่แยกงานด้านการอำนวยสินเชื่อและ พิธีการสินเชื่อออกจากกันโดยเด็ดขาด)	๘๐
บทที่ ๖ บทวิเคราะห์	๘๔
- ข้อเสนอแนะในการจัดรูปองค์กรลักษณะที่ ๒	๘๔
- ปัญหาของการจัดรูปองค์กรลักษณะที่ ๒	๘๘
บทที่ ๗ บทสรุป และข้อเสนอแนะ	๑๐๑
บรรณานุกรม	๑๑๕
ภาคผนวก	๑๑๗

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่ ๑	แผนภูมิแสดงจำนวนคำขอรับการส่งเสริมการลงทุน	๖๘
รูปที่ ๒	แผนภูมิแสดงจำนวนเงินลงทุนของผู้ได้รับการส่งเสริม	๖๙
รูปที่ ๓	แผนภูมิแสดงจำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย	๗๔

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง ๑ ตารางแสดงจำนวนสำนักงานสาธารณสุขที่ก่อตั้งในประเทศไทย	๗๑
ตาราง ๒ ตารางแสดงการขยายตัวของธนาคารกรุงเทพ จำกัด	๗๓
ตาราง ๓ ปริมาณการให้กู้ยืม (Loan, O/D) ของธนาคารพาณิชย์	๘๘
ตาราง ๔ ตารางเปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์สินเชื่อ ๒ ระบบ	๘๒
ตาราง ๕ ตารางเปรียบเทียบเวลา	๘๓
ตาราง ๖ อัตราหนี้สูญต่อภาระหนี้	๘๕
ตาราง ๗ ตารางแสดงปริมาณเพิ่มประวัติรายตัวลูกหนี้ที่จัดเก็บไว้ ณ ต้นสังกัด	๘๘

 ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย